gemeente **Roermond**

VOORSTEL AAN EEN COMMISSIE VAN DE GEMEENTE ROERMOND

Onderwerp: **Stedenbanden**
Zaaknummer: **10113-2023**
Datum: **18 april 2023**

---

1. Inleiding

Enkele raadsleden hebben verzocht om een notitie over de stedenbanden van de gemeente Roermond. In dit commissievoorstel gaan wij, aan de hand van een korte beschrijving, in op deze stedenbanden.

2. Huidige stedenbanden van de gemeente Roermond

2.1. Stedenband met Mönchengladbach (261.500 inwoners)

De gemeenteraden van Roermond en Mönchengladbach besloten op 16 december 1971 tot het aangaan van een formele stedenband. De ondertekening van de oorkonde heeft plaatsgevonden op 13 mei 1972 in Roermond. Een van de belangrijkste overwegingen om deze stedenband aan te gaan destijds, was de bevordering van de Europese eenheid in vrede, welvaart en welzijn.

In het begin van deze jumelage waren er regelmatig ontmoetingen, zowel op bestuurlijk als op cultureel gebied. Het Roermondse Toonkunst Oratoriumkoor en de Koninklijke Harmonie hebben uitvoeringen gegeven in Mönchengladbach. Ook vond in Mönchengladbach een zogenaamde ‘Roermonder Tag’ plaats. Tijdens de bestuurlijke ontmoetingen in die jaren kwamen onderwerpen die van gemeenschappelijk belang waren aan de orde. Later waren er ook nog sportieve uitwisselingen onder medewerkers, zoals bijvoorbeeld een zeskamp en een bezoek aan een wedstrijd van Borussia Mönchengladbach in de Bundesliga. De laatste tien jaar zijn er nauwelijks nog activiteiten of uitwisselingen geweest tussen de beide steden.

Het vijftigjarig bestaan van de stedenband heeft daar sinds vorig jaar verandering in gebracht. De bestuurlijke contacten zijn sindsdien, onder meer naar aanleiding van een door de gemeenteraad aangenomen motie (21M31; december 2021), weer opgepakt. Op 13 mei 2022 bezocht een delegatie van het college, gemeenteraad en enkele stakeholders de stad Mönchengladbach. In november 2022 volgde een bezoek van het gemeentebestuur van Mönchengladbach aan Roermond. Zowel vanuit Roermond als Mönchengladbach wordt op een positieve wijze teruggekeken op deze bezoeken. Op dit moment wordt, samen met een werkgroep uit de gemeenteraad van Roermond, bezien hoe dit een structureel vervolg kan krijgen.

Vorig jaar zijn de eerste stappen gezet met de intentie deze stedenband nieuwe energie te geven. In de wetenschap dat wij dit niet ‘van boven kunnen en willen’ opleggen. Het moet ook door onze

inwoners, verenigingen en ondernemers gedragen worden. Om deze redenen zijn ook de Sportraad, Biz-binnenstad, VVV-Midden-Limburg en het citymanagement ‘We Are Roermond’ betrokken bij deze ontmoetingen. Hieruit zijn nieuwe contacten ontstaan.

We werken gezamenlijk verder aan het concreet maken van enkele ideeën die tijdens de genoemde ontmoetingen zijn uitgewisseld. Zo wordt deze zomer in Mönchengladbach het Europees Kampioenschap Hockey voor landenteams gespeeld. In de aanloop hiernaartoe hebben vier teams uit Roermond deelgenomen aan een Duits-Nederlands scholierentoernooi in het Hockeypark in Mönchengladbach. Voorafgaand en tijdens het EK Hockey (18 tot en met 27 augustus 2023) vinden nog meer (sportieve) uitwisselingen plaats. Hierbij worden we ondersteund door medewerkers van de Euregio Rijn-Maas-Noord, en is een Interegg-subsidie toegekend.

Er is contact vanuit het citymanagement ‘We Are Roermond’ met de afdeling Wirtschaftsförderung van Mönchengladbach en wethouder V. Zwijnenberg heeft met enige regelmaat contact met Bürgermeisterin en voorzitter van de commissie Cultuur in Mönchengladbach, Frau J. Gauselmann. Hierbij gaat het over de samenwerking op cultureel gebied, zoals pop en klassieke muziek, urban community voor jongeren, musea en theater.

Op dit moment vindt overleg plaats met Mönchengladbach over het plannen van een bezoek voor geïnteresseerde raadsleden om een raadsvergadering in Mönchengladbach bij te wonen. Voorafgaand aan deze raadsvergadering wordt een ontmoeting tussen raadsleden uit Roermond en Mönchengladbach georganiseerd. Zodra een datum gepland is, wordt u hier via de griffie over geïnformeerd.

Uit het bovenstaande blijkt dat de contacten met Mönchengladbach door het 50-jarig jubileum weer nieuw leven is ingeblazen. Deze ingeslagen weg willen wij de komende jaren ook voortzetten.

De kosten die voortvloeien uit de stedenband met Mönchengladbach worden gefinancierd uit de reguliere begroting.

2.2. Jumelage Swalmen-Nepomuk (3.800 inwoners)

Het leggen en onderhouden van contacten tussen inwoners van Swalmen en Nepomuk (Tsjechië), is de doelstelling van de Stichting Swalmen-Nepomuk. Het is een officiële stedenband die is aangegaan door de toenmalige gemeente Swalmen. De Stichting Swalmen-Nepomuk is ontstaan uit het vroegere vredesplatform Swalmen. In 1991 vond het eerste bezoek aan Nepomuk plaats. Na de herindeling in 2007 heeft de gemeente Roermond deze jumelage overgenomen. Het is een jumelage die volledig van en door de inwoners vanuit beide steden wordt ingevuld. Het beheer is handen van de Stichting Swalmen-Nepomuk die van de gemeente Roermond een jaarlijkse subsidie ad. € 1.250, - ontvangt. Voor COVID-19 was er een jaarlijkse uitwisseling. Het is de bedoeling dit jaar weer een bezoek te brengen aan Nepomuk. Indien gevraagd wordt het college betrokken bij deze jumelage. We blijven deze jumelage de komende jaren ondersteunen.

2.3. Jumelage Swalmen – Marktredwitz (17.500 inwoners)

Ook de officiële jumelage met deze stad in Bayern (Zuid-Duitsland) komt voort uit de voormalige gemeente Swalmen en werd in 2004 aangegaan. Een jaar eerder had het mannenkoor “Swalmens Liedertafel” een bezoek gebracht aan Marktredwitz. De samenwerking met deze stad wordt actief onderhouden door de Stichting Swalmen-Marktredwitz. Deze stichting ontvangt eveneens een jaarlijkse waarderingssubsidie ad. € 1.250, - en zet zich in om de stadsbesturen, verenigingen, maatschappelijke organisatie en het bedrijfsleven met elkaar in contact te brengen met het doel om van elkaar te leren en te verbroederen volgens de doelstellingen van de Europese Gemeenschap.

Ook deze jumelage wordt de komende jaren ondersteund. Jaarlijks vinden er uitwisselingen plaats. Een groot evenement is het jaarlijkse Altstadfest in Marktredwitz. In het verleden hebben meerdere leden van ons college een bezoek gebracht aan dit jaarlijkse treffen in de zomer. Helaas is dat door verschillende omstandigheden de laatste jaren minder geworden. Bekend is dat een bestuurlijke vertegenwoordiging zeer op prijs wordt gesteld. In 2024 vindt in Roermond/ Swalmen de viering van het 20-jarig bestaan van deze jumelage plaats. Dat kan een mooie gelegenheid zijn om op bestuurlijk niveau de banden over en weer aan te halen.

2.4. Hanzeverband (via de Stadt Lübeck in Duitsland)

Bij de technische vragen en de gezamenlijke commissievergadering over de begroting 2023 heeft het raadslid, de heer Jonathan Felix (VVD), gevraagd of Roermond opereert binnen het (inter)nationale Hanzestedenverband. Hier werd ontkennend op geantwoord. Bij het opstellen van deze notitie bleek dit antwoord niet juist. Roermond is wel lid van het Hanzeverband dat wordt gecoördineerd door de Duitse stad Lübeck. Sinds 2021 bedraagt onze bijdrage aan dit Hanzeverband € 490,-. Het Hanzeverband bestaat uit bijna 200 steden uit 16 landen. In 2003 hebben wij het statuut van dit Hanzeverband erkend. Er waren toen geen kosten verbonden aan dit lidmaatschap. Dit is enkele jaren geleden gewijzigd. De deelnemende gemeenten dragen bij in de kosten van de organisatie (bijeenkomsten en symposia, Hanzedagen, promotie etc.) en het onderhoud van de gezamenlijke website.

Na 1999 (Oldenzaal) en Zwolle in het jaar 2000 hebben we niet meer actief deelgenomen aan de Hanzedagen of andere activiteiten van dit samenwerkingsverband. Ook de gemeente Venlo is lid van dit verband. Via de website van dit Hanzeverband kunnen bezoekers informatie vinden over Roermond. De bedoeling is deze tekst, in samenwerking met de VVV en het citymanagement ‘We Are Roermond’, aan te vullen met (toeristische) informatie.

Voor meer info zie: https://www.hanse.org/en/union-of-cities-the-hansa/membership.

Er is ambtelijk contact geweest met Venlo. Ook zij zijn lid van dit Hanzeverband en hebben vorig jaar deelgenomen aan enkele bijeenkomsten in Nederland (Zwolle) en in Duitsland (Neuss). Venlo blijft lid van dit verbond, mede vanuit historisch oogpunt en omdat hiermee de gemeente gepositioneerd kan worden in contacten met Duitse gemeenten. Hanzesteden zijn in Duitsland van betekenis. Voorgesteld wordt het lidmaatschap aan te houden en – eventueel samen met Venlo - te kijken naar mogelijkheden om beide steden meer te promoten via dit Hanzeverband.

3. Euregio Rijn Maas-Noord

Naast deze stedenbanden is de gemeente Roermond lid van de Euregio Rijn-Maas Noord (ERMN). De ERMN is een van de vijf euregio’s langs de Nederlands-Duitse grens. Het overkoepelende doel van de euregio is de grensbelemmeringen voor wonen, werken, studeren en zakendoen in de euregio te verminderen en de identiteit van het gebied als een samenhangende regio te versterken. De ERMN is het aanspreekpunt voor grensoverschrijdende vragen op deze gebieden. In deze euregio wonen ongeveer 1,8 miljoen inwoners en het is daarmee de dichtstbevolkte van de vijf Nederlands-Duitse Euregio’s. De ERMN is partner in het Interegg-programma (subsidieprogramma van de Europese Unie) en daarmee voor de leden het aanspreekpunt voor projecten die voor subsidie in aanmerking komen.

De algemene ledenvergadering is het hoogste orgaan van de ERMN. Roermond is hierin vertegenwoordigd met 4 stemgerechtigde leden. Naast de algemene ledenvergadering heeft de ERMN nog 6 commissies. Verschillende leden van ons college zijn benoemd in deze commissies. De jaarlijkse bijdrage aan de ERMN € 16.730,-. Hierin zit ook de bijdrage aan het GrensInfoPunt waar

inwoners uit de euregio terecht kunnen (fysiek en online) met alle vragen over werken, wonen en studeren in Nederland en Duitsland.

4. Overige contacten

Naast de formele stedenbanden, is er ook contact met de buurgemeenten Niederkrüchten en Brüggen. Met de gemeente Niederküchten zijn de contacten geïntensiveerd vanwege planvorming van een bedrijventerrein op de voormalige RAF-basis. Recent is een overleg geweest met de burgemeester van de stad Heinsberg. Deze contacten willen wij uiteraard voortzetten. Als er zich nieuwe kansen voordoen op het terrein van internationale contacten zullen wij hier positief, maar wel pragmatisch vanwege de beperkte capaciteit, naar kijken.

Financiële gevolgen
De huidige kosten voor deze internationale activiteiten worden gefinancierd uit de bestaande begroting, te weten de kostenplaatsen euregionale samenwerking en jumelage.

VERZOEK COLLEGE
Het college wil graag met de commissie BM in overleg treden over de in deze notitie genoemde stedenbanden en internationale samenwerkingsverbanden.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders,
de (wnd) secretaris, de (wnd) burgemeester,

Ter inzage:
--